

Presă și informare

Curtea de Justiție a Uniunii Europene
COMUNICAT DE PRESĂ nr. 75/21
Luxemburg, 6 mai 2021

Concluziile avocatului general în cauza C-791/19
Comisia/Polonia (Regimul disciplinar al judecătorilor)

Avocatul general Tanchev: Curtea ar trebui să declare că legislația poloneză privind regimul disciplinar al judecătorilor este contrară dreptului Uniunii

În anul 2017, Polonia a adoptat noul regim disciplinar al judecătorilor Sąd Najwyższy (Curtea Supremă, Polonia) și ai instanțelor de drept comun. Mai concret, în temeiul acestei reforme legislative, a fost creată o nouă cameră, Izba Dyscyplinarna (Camera Disciplinară), în cadrul Sąd Najwyższy. Astfel, competența Camerei Disciplinare acoperă, *inter alia*, cauzele disciplinare referitoare la judecătorii Sąd Najwyższy și, în apel, pe cele referitoare la judecătorii instanțelor de drept comun.

Apreciind că, prin adoptarea noului regim disciplinar al judecătorilor, Polonia nu și-a îndeplinit obligațiile care îi revin în temeiul dreptului Uniunii¹, la 25 octombrie 2019, Comisia a formulat o acțiune în fața Curții de Justiție. Comisia susține, *inter alia*², că noul regim disciplinar nu garantează independența și imparțialitatea Camerei Disciplinare, compusă exclusiv din judecători selectați de Krajowa Rada Sądownictwa (Consiliul Național al Magistraturii, denumit în continuare „KRS”), cei 15 judecători membri ai acestuia fiind aleși de Seim (Camera Inferioară a Parlamentului polonez).

Prin Hotărârea din 19 noiembrie 2019³, Curtea, în urma unei întrebări adresate de Sąd Najwyższy – Izba Pracy i Ubezpieczeń Społecznych (Curtea Supremă – Camera pentru litigiile de muncă și asigurări sociale), a declarat, *inter alia*, că dreptul Uniunii se opune ca o instanță care nu este o instanță independentă și imparțială să aibă competența exclusivă de a se pronunța asupra litigiilor privind aplicarea dreptului Uniunii⁴. Ulterior, Sąd Najwyższy – Izba Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, pronunțându-se asupra litigiilor care au determinat formularea trimiterii preliminare, prin hotărârea sa din 5 decembrie 2019 și prin ordonanțele sale din 15 ianuarie 2020, a declarat în special că, ținând seama de împrejurările în care a fost constituită, de întinderea competențelor

¹ Al doilea paragraf al articolului 19 alineatul (1) TUE și al doilea și al treilea paragraf ale articolului 267 TFUE.

² În plus, potrivit Comisiei, noul regim disciplinar: (1) permite calificarea conținutului hotărârilor judecătorești ca reprezentând o abatere disciplinară în măsura în care este vorba despre judecătorii instanțelor de drept comun; (2) nu garantează examinarea cauzelor disciplinare de către o instanță „instituită prin lege” în măsura în care conferă președintelui Camerei Disciplinare puterea discreționară de a desemna instanța competentă în primul grad de jurisdicție în cauzele referitoare la judecătorii instanțelor de drept comun; (3) nu garantează examinarea cauzelor disciplinare împotriva judecătorilor instanțelor de drept comun într-un termen rezonabil, în măsura în care conferă ministrului justiției competența de a desemna un agent disciplinar al ministrului justiției, și nu garantează dreptul la apărare al judecătorilor instanțelor de drept comun care sunt acuzați, din moment ce prevede că actele legate de desemnarea unui apărător și de asumarea apărării de către acesta nu au un efect suspensiv asupra desfășurării procedurii disciplinare și că instanța disciplinară desfășoară procedura chiar și în cazul unei absențe justificate a judecătorului care face obiectul procedurii, informat, sau a apărătorului; (4) permite ca dreptul instanțelor de a adresa cereri de decizie preliminară Curții de Justiție să fie limitat de posibilitatea inițierii unei proceduri disciplinare.

³ Cauzele [C-585/18](#), [C-624/18](#) și [C-625/18](#), A.K. și alții (Independența Camerei Disciplinare a Curții Supreme) („A.K și alții”); a se vedea Comunicatul de presă nr. [145/19](#).

⁴ Potrivit Curții, aceasta este situația în cazul în care condițiile obiective în care a fost creată entitatea respectivă și caracteristicile acesteia, precum și modul în care membrii săi au fost numiți sunt de natură să dea naștere unor îndoieli legitime, în percepția justițiabililor, referitoare la impenetrabilitatea acestei entități în privința unor elemente exterioare, în special a unor influențe directe sau indirecte ale puterilor legislative și executive, și la neutralitatea sa în raport cu interesele care se înfruntă și, astfel, pot conduce la o lipsă a aparenței de independență sau de imparțialitate a entității menționate care să fie de natură să aducă atingere încrederii pe care justiția trebuie să o inspire acestor justițiabili într-o societate democratică.

sale, de compunerea sa și de implicarea KRS în constituirea sa, Camera Disciplinară nu poate fi considerată drept instanță nici în sensul dreptului Uniunii, nici în sensul legislației poloneze. După pronunțarea acestor decizii, Camera Disciplinară a continuat să își exercite atribuțiile judiciare.

În aceste împrejurări, la 23 ianuarie 2020, Comisia⁵ a solicitat Curții de Justiție, în cadrul unei proceduri privind măsuri provizorii, să dispună ca Polonia să adopte următoarele măsuri: (1) să suspende, în așteptarea hotărârii Curții de Justiție asupra acțiunii privind neîndeplinirea obligațiilor („hotărârea pe fond”), aplicarea dispozițiilor care constituie temeiul competenței Camerei Disciplinare de a se pronunța, atât în primă instanță, cât și în apel, în cauzele disciplinare referitoare la judecători; (2) să se abțină de la transmiterea cauzelor pendinte în fața Camerei Disciplinare unui complet de judecată care nu îndeplinește cerințele de independență definite, printre altele, în Hotărârea A. K. și alții și (3) să comunice Comisiei, în termen de cel mult o lună de la notificarea ordonanței Curții prin care se dispun măsurile provizorii solicitate, toate măsurile pe care le va fi adoptat pentru a se conforma pe deplin acestei ordonanțe.

Prin Ordonanța din 8 aprilie 2020, Curtea a admis aceste cereri până la pronunțarea hotărârii pe fond în prezenta cauză⁶.

În concluziile de astăzi, avocatul general Evgeni Tanchev respinge mai întâi obiecțiile Poloniei potrivit cărora dreptul la o instanță instituită prin lege, dreptul de a fi judecat într-un termen rezonabil și dreptul la apărare nu derivă din al doilea paragraf al articolului 19 alineatul (1) TUE⁷ și că aceste drepturi nu se aplică în cauzele disciplinare examinate în temeiul măsurilor contestate, întrucât acestea au o natură internă, iar instanța competentă în materie disciplinară nu aplică dreptul Uniunii. Avocatul general amintește că această dispoziție este aplicabilă în raport cu orice instanță națională în orice situație în care se pronunță cu privire la aplicarea sau interpretarea dreptului Uniunii, încadrându-se astfel în domeniile reglementate de dreptul Uniunii. În prezenta cauză, este cert că Curtea Supremă și instanțele de drept comun din Polonia se pronunță asupra unor chestiuni legate de aplicarea sau interpretarea dreptului Uniunii și se încadrează astfel în domeniile reglementate de dreptul Uniunii. Este lipsit de relevanță faptul că procedurile disciplinare desfășurate în temeiul măsurilor atacate nu presupun aplicarea dreptului Uniunii, la fel cum este și faptul că Uniunea nu are nicio competență generală cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor.

Avocatul general examinează apoi susținerea Comisiei potrivit căreia dispozițiile contestate încalcă principiul independenței judecătorilor întrucât permit calificarea conținutului hotărârilor judecătorești drept abateri disciplinare. Acesta observă că măsurile disciplinare ar trebui instituite împotriva unui judecător pentru cele mai grave forme de culpă profesională, iar nu ca urmare a conținutului hotărârilor judecătorești, care implică, în general, evaluarea faptelor și a dovezilor, precum și interpretarea legii. În opinia avocatului general, o definiție a abaterilor disciplinare, constând în încălcări vădite și flagrante ale normelor de drept și atingerea adusă demnității funcției, poate fi într-adevăr folosită pentru a viza conținutul hotărârilor judecătorești și nu cuprinde suficiente garanții pentru a proteja judecătorii. În plus, simpla posibilitate ca proceduri sau măsuri disciplinare să fie inițiate împotriva judecătorilor pentru conținutul hotărârilor judecătorești pronunțate de aceștia creează neîndoielnic un efect disuasiv nu doar asupra acestora, ci și asupra altor judecători în viitor, fapt care este incompatibil cu independența judecătorilor.

Avocatul general Tanchev consideră în continuare că Comisia a demonstrat suficient că dispozițiile contestate nu garantează independența și imparțialitatea Camerei Disciplinare, fiind astfel contrare articolului 19 alineatul (1) al doilea paragraf TUE. Acesta amintește că nu trebuie permisă nicio lipsă a aparenței de independență sau de imparțialitate a instanței de natură să aducă atingere încrederii pe care justiția trebuie să o inspire justițiabililor într-o societate democratică.

---

⁵ Susținută de: Belgia, Danemarca, Finlanda, Țările de Jos și Suedia.

⁶ A se vedea Comunicatul de presă nr. [47/20](#).

⁷ „Statele membre stabilesc căile de atac necesare pentru a asigura o protecție jurisdicțională efectivă în domeniile reglementate de dreptul Uniunii.”

Avocatul general observă de asemenea că, prin faptul că acordă o putere discreționară președintelui Camerei Disciplinare de a desemna instanța competentă în materie disciplinară de prim grad de jurisdicție în cauzele referitoare la judecătoria instanțelor de drept comun, dispozițiile naționale încalcă cerința ca o astfel de instanță să fie constituită prin lege, a cărei respectare este necesară pentru a îndeplini cerințele protecției jurisdicționale efective conform articolului 19 alineatul (1) al doilea paragraf TUE. Într-adevăr, faptul că dispozițiile în litigiu nu menționează criteriile pe baza cărora președintele Camerei Disciplinare are dreptul să desemneze instanța disciplinară competentă, alta decât instanța din care face parte judecătorul acuzat, dă naștere riscului ca această putere discreționară să fie exercitată astfel încât să submineze statutul instanțelor disciplinare ca instanțe instituite prin lege. În plus, lipsa independenței Camerei Disciplinare poate fi considerată a contribui la îndoielile legitime cu privire la independența președintelui acestei camere.

Avocatul general Tanchev consideră apoi că, prin faptul că a conferit ministrului justiției posibilitatea de a menține permanent acuzațiile împotriva judecătorilor instanțelor de drept comun, prin numirea unui agent disciplinar al ministrului justiției, dispozițiile în litigiu încalcă dreptul de a fi judecat într-un termen rezonabil. În plus, prin faptul că prevăd că activitățile legate de desemnarea unui apărător din oficiu nu au efect suspensiv asupra procedurii și că respectiva procedură se poate desfășura în lipsa judecătorului sau a apărătorului acestuia, dispozițiile naționale încalcă dreptul la apărare. Aceste drepturi reprezintă o cerință a protecției jurisdicționale efective în temeiul celui de al doilea paragraf al articolului 19 alineatul (1) TUE.

În sfârșit, avocatul general consideră că, prin faptul că permit ca dreptul instanțelor naționale de a formula o cerere de decizie preliminară să fie limitat de posibilitatea inițierii unei proceduri disciplinare, măsurile contestate încalcă al doilea și al treilea paragraf ale articolului 267 TFUE, care reglementează facultatea sau obligația instanțelor naționale de a adresa o cerere de decizie preliminară. În această privință, avocatul general amintește că nu pot fi permise măsuri naționale care expun judecătorii naționali la proceduri disciplinare din cauza formulării unei cereri de decizie preliminară. Într-adevăr, astfel de măsuri nu doar subminează funcționarea procedurii cererilor de decizie preliminară, dar sunt și de natură să influențeze în viitor deciziile altor judecători naționali de a formula cereri de decizie preliminară, dând astfel naștere unui efect disuasiv. În opinia avocatului general, simpla perspectivă de a fi supus unor proceduri sau măsuri disciplinare ca urmare a formulării unei cereri de decizie afectează esența procedurii reglementate de articolul 267 TFUE și, odată cu aceasta, chiar fundația Uniunii înseși.

MENȚIUNE: Concluziile avocatului general nu sunt obligatorii pentru Curtea de Justiție. Misiunea avocaților generali este de a propune Curții, în deplină independență, o soluție juridică în cauza care le este atribuită. Judecătorii Curții urmează să delibereze în această cauză. Hotărârea va fi pronunțată la o dată ulterioară.

MENȚIUNE: O acțiune în constatarea neîndeplinirii obligațiilor, care este îndreptată împotriva unui stat membru care nu își respectă obligațiile care decurg din dreptul Uniunii, poate fi formulată de către Comisie sau de către un alt stat membru. În cazul în care Curtea de Justiție constată neîndeplinirea obligațiilor, statul membru în cauză trebuie să se conformeze de îndată hotărârii pronunțate.

În cazul în care consideră că statul membru nu s-a conformat hotărârii, Comisia poate introduce o nouă acțiune prin care să solicite aplicarea unor sancțiuni pecuniare. Cu toate acestea, în situația în care nu au fost comunicate Comisiei măsurile de transpunere a unei directive, Curtea poate aplica sancțiuni, la propunerea Comisiei, de la stadiul primei hotărâri.

Document neoficial, destinat presei, care nu angajează răspunderea Curții de Justiție.

[Textul integral](#) al concluziilor se publică pe site-ul CURIA în ziua lecturii.

Persoana de contact pentru presă: Corina-Gabriela Socoliuc ☎ (+352) 4303 5536

Imagini de la prezentarea concluziilor sunt disponibile pe „[Europe by Satellite](#)” □ (+32) 2 2964106